

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Raamleping nr 169319

„Teadmussiirde pikaajaline programm mahepõllumajanduse tegevusvaldkonnas„ aruanne

Aruande periood: 11.02.2016-30.06.2016

Ühispakkujad:
Eesti Maaülikool
Eesti Taimikasvatuse Instituut
Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus
Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus
SA Eesti Maaülikooli Mahekeskus

Tartu 2016

1. Üldine informatsioon

1.1. Töötajatevaheline (vajadusel ühispakkujate vaheline) tööjaotus

Aruandeperioodi esimestel kuudel jagasid ühispakkujad omavahel ära 2016. aastal korraldatavad infopäevad, konverentsi, õpiringid, esitlustegevused, ettevõtete külastused, teabematerjalide koostamise ja väljaandmise ning mahepõllumajanduse teemalise portaali haldamise. Samuti lepiti kokku orienteeruvad tegevuste elluviimise ajad, et tagada programmi kõige efektiivsem ja tulemuslikum elluviimine.

Lepiti kokku ka omavahelises kommunikatsioonis, ülesannetes, õigustes ja kohustustes, et tagada lepingu nõuetekohane ja edukas täitmine. Projektijuhi ülesandeks on koordineerida tegevuste elluviimist ja anda informatsiooni vastavate nõuete täitmise kohta, vajadusel täpsustada Tellijaga tekkinud küsimused jms.

1.2. Aja- ja tegevuskava täitmine ning selles esinenud muudatused

Aruandeperioodil on kõik tegevused viidud ellu planeeritud aegadel. Esimese mahepõllumajanduse perioodilise väljaande puhul paluti pikendust ja see ilmus 15.04.2016.

1.3. Kommunikatsioon Tellijaga

Kommunikatsioon Tellijaga on toimunud hästi, suhtlus toimub nii e-maili kui ka telefoni teel. Kõik küsimused on saanud vastused ja nendega on arvestatud. Kommunikatsiooni lihtsustamiseks kasutatavad ühispakkujad e-maili aadressi maheteave@gmail.com, et suhelda Maaeluministeeriumi ja Tellija kontaktisikutega.

1.4. Kommunikatsioon infopäevade, täienduskoolituste, konverentside, õpiringide, esitlustegevuste ja ettevõtete külastuste teavitamisel sihtgruppidele.

Sihtgruppe teavitati vastavalt nõutele. Sihtgrupi andmed saadi Põllumajandusameti kodulehel asuvast mahepõllumajanduse registrist. Korraldatavate infopäevade, õpiringide ja esitlustegevuste info avaldati www.maheklubi.ee ja www.pikk.ee sündmuste kalendris, lisaks saadeti sihtgrupile kutsed e-maili teel.

Kommunikatsiooni lihtsustamiseks kasutavad ühispakkujad e-maili aadressi maheteave@gmail.com, millelt saadetakse kutsed ja vastatakse küsimustele.

1.5. Koostöötegevused valdkonnas tegutsevate asutuste ja organisatsioonidega ning teiste teadus- ja arendusasutuste, koolitajate, nõustamisteenuse pakkujate või sektori organisatsioonidega

Aruandeperioodil tehti koostööd Mahepõllumajanduse Koostöökoogu organisatsioonidega, et tutvustada antud programmi eesmärgi ja tegevusi.

2. Ellu viidud tegevused

2.1. Infopäevad, konverentsid

2.1.1 Teema: Infopäev mahesektori organisatsioonide esindajatele

Link: http://www.maheklubi.ee/syndmused/2016_04_15/syndmus/infopaev-mahesektori-organisatsioonide-esindajatele/

Toimumise aeg: 15.04.2016

Toimumise koht: Õssu küla, Ülernume vald, Tartumaa

(<http://mahekeskus.emu.ee/uldinfo/kontakt/>)

Korraldaja: SA Eesti Maaülikooli Mahekeskus

Päevakava ja lektorid:

- 11.00-12.00 Ülevaade mahetoiduturust Eestis ja mujal - Merit Mikk
- 12.00-12.30 Arutelu
- 12.30-13.00 Kohvipaus
- 13.00-13.30 Arutelu jätkub
- 13.30-14.15 Teadmussiirde pikaajaline programm mahepõllumajanduse tegevusvaldkonnas - Elen Peetsmann
- 14.15-15.00 Arutelu
- 15.00-16.00 Muud aktuaalsed teemad mahesektoris

Osalejate nimekiri on lisatud aruandele (Lisa 1). Infopäeval osales 14 inimest.

Küsimused ja nende vastused, diskussiooni teemad ning osalejate hinnangud ja ettepanekud:

Statistika toodangumahtude osas ja turuandmete kiire kättesaadavus on hetkel veel puudulikud ja vajavad kiiremas korras parandamist. Turuinfo peaks olema praegusest oluliselt kiiremini kättesaadav, et sihtgrupil oleks võimalik seda kasutada (hinnainfo, tootegruppide müügiandmed, turustuskanalid jms). Mahepõllumajanduse register vajab samuti kiiresti arendust, et info oleks mugavamalt kasutatav. Samuti mahetoitlustajate andmed – hetkel saab neid ainult korra aastas, kuid seda infot võiks ka registrist jooksvalt saada. Arutati, kuidas paremini levitada mahetootmise infot tootjatele ja milliseid meetodeid selleks kasutada. Nt toodi välja õpiringide olulisus, mille järgi tuntakse vajadust mitmetes valdkondades. Oluliseks peeti ka ettevõtetes toimuvate infopäevade korraldamist. Kuna mitmetes valdkondades on Eestis keeruline leida eksperte, siis rõhutati välislektoritega koolituste vajadust. Välislektorid võiksid järgmisel aastal kindlasti tulla järgmistel teemadel: rohumaa, kompostimine, köögiviljakasvatuse. Vajadus on ka muudes valdkondades.

Muude teemade alla tutvustas K. Kulderknap Organic Estonia eesmärgi ja tegevusi, millele järgnes arutelu. Osalejad viitasid kohati eksitava info avaldamisele ja üheselt arusaadava info levitamise olulisusele.

2.1.2. Teema: Mahepõllumajanduslik linnukasvatuse Tartus

Link: http://www.maheklubi.ee/syndmused/2016_04_21/syndmus/infopaev-2016---mahepõllumajanduslik-linnukasvatuse-tartus/

Toimumise aeg: 21.04.2016

Toimumise koht: Eesti Maaülikool, Kreutzwaldi 62, Tartu, ruum A122

Korraldaja: Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus

Päevakava ja lektorid:

- 10.00-12.30 Kodulindude söötade toitainete sisaldus, ratsiooni koostamise põhimõtted ja sobivad mahesöödad, ratsiooni koostamine munakanadele, noorlindudele ja tibudele - Aleksander Lember
- 12.30-12:45 Kohvipaus
- 12.45-15:00 Kanade parasiidid, nende ennetus ja tõrje. Ümarusstõved (askaridioos ja heterakioos, süngamoos), eimerioosid, histomonoos; välisparasiidid - Julia Jeremejeva

Osalejate nimekiri on lisatud aruandele (Lisa 2). Infopäeval osales 35 inimest.

Küsimused ja nende vastused, diskussiooni teemad ning osalejate hinnangud ja ettepanekud:

Arutelus tuli välja, et veterinaararstid enamasti pole linnukasvatuse teemadega kursis ja samuti pole leida nõustajaid, kes seda valdkonda tunnevad. Vajadus on olemas. Uuriti, kas turul on saada ka mahelinnukasvatuse sobivaid söötasid? Et 5% ulatuses võib lindudele tavasööta anda, siis selles ulatuses võib osta tavasööta, kuid silmas tuleb pidada seda, et sööt ei sisaldaks GMO-sid. Müüakse ka otseselt mahesööta – nii täis- kui ka täiendsööta. Maheteravilja saab osta kohalike tootjatelt, mahetaimekasvatavad leiab mahepõllumajanduse registrist. Lubjakivisõmerik on lubatud ja seda saab enamikelt söödamüüjatelt osta.

Uuriti kas kanadele silo sobib söödana. Jah sobib.

Pakuti välja, et kuna mahelinnukasvatuse, eriti munakanakasvatuse vastu on suur huvi, kuid et Eesti kogemus on selles osas veel tagasihoidlik, siis võiks plaanida linnukasvatuse teemalist õppereisi.

Infopäeva peeti väga vajalikuks, sest teemad olid asjakohased. Tootjatel on kogemusi vähe, samas on huvi selle valdkonnaga tegeleda olemas. Praegune infopäev keskendus munakanadele, sooviti ka broilerkanade ja teiste linnuliikide kasvatamisega seotud infopäevi.

2.2. Teabematerjalid

Aruandeperioodil ühtegi teabematerjali ei avaldatud.

2.3. Mahepõllumajanduse valdkonda kajastav portaal

Aruandeperioodil hallati mahepõllumajanduse valdkonna infot kajastatavat portaali www.maheklubi.ee. Portaalis avaldati programmi 2016. aasta tegevused, sündmuste kalendris avaldati kõigi korraldatavate infopäevade, esitluspäevade ja õpiringide info. Portaali Maheklubi (www.maheklubi.ee) haldab Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus.

2.4. Mahepõllumajanduse perioodiline väljaanne „Mahepõllumajanduse Leht“

Aruandeperioodil ilmus kaks mahepõllumajanduse perioodilist väljaannet „Mahepõllumajanduse Leht“.

- **Nr 72, 1-2016:** http://www.maheklubi.ee/upload/Editor/mahleht_72_1_2016.pdf (ilmus 15.04.2016)
- **Nr 73, 2-2016:** http://www.maheklubi.ee/upload/Editor/Mahleht_2_2016.pdf (ilmus 29.06.2016)

Leht avaldati internetiaadressidel www.maheklubi.ee ja www.pikk.ee. E-maili teel saadeti väljaanne kõikidele mahepõllumajanduse registris olnud tootjatele, kes olid sinna edastanud oma e-maili aadressid.

Mahepõllumajanduse Lehte annab välja Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus MTÜ.

2.5. Õpingid

Aruandeperioodil algasid kolm õpiringi:

- Mahepuuviljakasvatuse õpiring 10.06.2016, korraldaja: Eesti Maaülikool

- Maheteraviljakasvatuse õpiring 16.06.2016, korraldaja: Eesti Maaülikool
- Maheköögiviljakasvatuse õpiring 17.06.2016, korraldaja: Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus MTÜ

Kokkuvõtte iga õpiringi toimumise aja, koha, juhendajate ja sisu kohta esitatakse pärast nelja õpiringi päeva toimumist vastavas kvartaalses aruandes.

2.6. Esitlustegevused

2.6.1. Teema: maheköögiviljade umbrohutõrje leegitamisega

Link: http://www.maheklubi.ee/syndmused/2016_06_06/syndmus/demokatse-esitluspaev-mahekoogiviljade-umbrohutorje-leegitamisega/

Toimumise aeg: 06.06.2016

Toimumise koht: Össu küla, Ülernume vald, Tartumaa

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Päevakava ja lektorid:

10.00 - 11.00 Maheköögiviljade umbrohutõrje leegitamisega: sibul, porgand ja peakapsas.

Metoodika ja tehnoloogiad – Priit Põldma, Eesti Maaülikool

11.00-11.30 Umbrohutõrjemasinade tutvustus - Heinrich Raidoja, Raidohei OÜ

11.30 - 12.00 Kohvipaus

12.00 – 13.30 Maheköögiviljade umbrohutõrje: leegitamine demokatsel - Priit Põldma, Eesti Maaülikool. Oma kogemustest porgandipõllu leegitamisest annab ülevaate Janek Lass (Mahekati OÜ)

13.30-14.30 Bakterpreparaatide mõju köögiviljadele - Ene Kiudsoo, Baltic Agro AS

14.30-15.00 Arutelu

Osalejate nimekiri on lisatud aruandele (Lisa 3). Esitluspäeval osales 45 inimest.

Küsimused ja nende vastused, diskussiooni teemad ning osalejate hinnangud ja ettepanekud:

Edaspidi soovitakse näha demokatseid köögiviljakasvatustes taimekaitse teemadel ja esitlustegevusi võiks teha ka tootmisettevõtetes. Samuti tunnevad tootjad huvi erinevate vahelharimistehnoloogiate ja saagikoristusmasinate vastu (nt kergitajad pastinaagi koristamisel). Samuti tehti ettepanek, et tootjatele oleks vaja trükist/materjali, kuidas teha kindlaks, millised kahjurid on põllul ja milliste meetoditega neid oleks võimalik tõrjuda.

2.6.2. Teema: Maheviljelusviiside demonstratsioon

Link: http://www.maheklubi.ee/syndmused/2016_06_28/syndmus/maheviljelusviiside-demokatse-esitluspaev/

Toimumise aeg: 28.06.2016

Toimumise koht: Össu küla, Ülernume vald, Tartumaa

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Päevakava ja lektorid:

10.00 - 11.30 Põllu- ja köögiviljakultuuride viljelustehnoloogiate katsete korraldus ja esialgsed tulemused - Anne Luik, Liina Talgre, Eesti Maaülikool

11.30 - 12.00 Taimede toitumise ja taimekasvu edendamise vahendid - Aive Jänes, Agri Partner OÜ

12.00 - 12.30 Energiapaus

12.30 - 14.30 Põldkatsete vaatlused ja hindamine (labidaproovid jms), arutelu - Anne Luik, Liina Talgre, Eesti Maaülikool

14.30-15.00 Arutelu

Osalejate nimekiri on lisatud aruandele (Lisa 4). Esitluspäeval osales 30 inimest.

Küsimused ja nende vastused, diskussiooni teemad ning osalejate hinnangud ja ettepanekud:

Arutleti, et mis on oluline mullaviljakuse tagamiseks ja kuidas leida sobivad ja optimaalsed lahendused: külvikord, terve seeme, idanemiskeskond ja kuidas seda parimal viisil tagada. Arutleti mulla tihenemise teemadel ja kuidas seda vältida. Arutleti vahekultuuride tähtsusest külvikorras ja kas ilma vahekultuurideta külvikord tagab piisava taimetoitainete kättesaadavuse. Osalejad pidasid demokatseid vajalikuks, sest nähes, kuulates ja põllul olukorda analüüsid tekib parem ettekujutus kuidas ka oma tootmises tehnoloogiaid parandada. Tehti ettepanek laiendada veelgi eri vahekultuure käsitlevaid katseid, kus oleks võimalik näha erinevate segude toimet mullale ja järgnevale kultuurile.

2.7. Ettevõtete külastused

Aruandeperioodil ei korraldatud ettevõtete külastusi.

/allkirjastatud digitaalselt/

Aruande allkirjastas:

Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi direktori Aret Vooremäe volituse alusel Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi õppedirektori Endla Reintam (volikiri on lisatud aruandele).

Aruande koostas:

Elen Peetsmann

Eesti Maaülikooli Mahekeskus

MAHE PIP projektijuht

elen.peetsmann@emu.ee

tel: 53044003